

Landelijke Beroepsgroep
Begeleiders Onderwijs

Beter Begeleiden Jaargang 10, nummer 3

Beter Begeleiden is een uitgave van de Landelijke Beroepsgroep voor Begeleiders in het Onderwijs (LBBO).

De LBBO richt zich op intern begeleiders, jonge-kindspecialisten, ambulante begeleiders, gedragspecialisten, beeldbegeleiders en specialisten begaafdheid.

LBBO

Leyensweg 113 A5
3721 BC Bilthoven
Telefoon: 085-7606246
E-mail: kantoor@lbbo.nl
Website: www.lbbo.nl

Coördinatie

Petra van de Pol

Eindredactie

Veronique van der Waal, Schrijfveer
Dieuwke van Wijk, Taalbaken

Hoofdreductie

Elleke van den Burg-Poortvliet

Redactie

Engelien Houben-Feddema, Josje Jaasma,
Anita de Jong, Nettie Kramer,
Lidy Peters, Joke Verwoerd

Aan dit nummer werkten mee

Elma Blom, Petra Bos, Leonie Cornips, Ada van Dalen,
Joana Duarte, Jos Feron, Khalid Mourigh,
Marinella Orioni, Trudie Schils
Vertalingen van teksten: Meryem Balasar, Elma Blom,
Petra Bos, Leonie Cornips, Ada van Dalen, Joana Duarte,
Jos Feron, Engelien Houben-Feddema, Maartje Houben,
Zunette Jourdain-Ogenio, Svetlana Kolesnikovi,
Esther van Loo, Rob Moen, Khalid Mourigh, Marinella Orioni,
Kasia Petiers, Trudie Schils, Sejjed Taherie, Ytje Valk,
Tiemen en Martha Venema

Beeld

Joana Duarte, Istockphoto, Martina Ketelaar, Tom van Limpt
Fotografie, Nationale Beeldbank

Concept vormgeving

Buitengewoon Concept

Vormgeving/Druk/Sales/Verspreiding

Elma Media B.V.

Oplage

5000

Verschijning

Beter Begeleiden verschijnt zes keer per jaar en wordt per post verstuurd naar alle leden van de LBBO.

Copyright 2020

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, overgenomen of openbaar gemaakt, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever is niet aansprakelijk voor enig handelen op grond van de in dit blad gegeven adviezen en/of gedane mededelingen.

Redactioneel

Verrijking

‘Praat jij dialect?’ Veel mensen kijken me vol ongeloof aan als ik vertel dat ik met mijn familie altijd Zeeuws praat. ‘Dat hoor ik helemaal niet!’ is stevast de reactie. Kennelijk zit het wel goed met mijn Algemeen Beschaafd Nederlands (ABN). Ook kan ik me blijkbaar goed aanpassen: het ene moment spreek ik nog Nederlands, het andere moment schakel ik – bijvoorbeeld tijdens een telefoongesprek met mijn ouders – direct over op dialect.

Als kind had ik er al geen moeite mee. Zodra ik met een juf, dokter of winkelier van buiten het dorp sprak, wist ik dat ik moest switchen. Ik heb me later geregeld afgevraagd hoe ik dat eigenlijk kon. Tot mijn vierde levensjaar hoorde ik immers alleen maar dialect om me heen. Slechts op televisie zag ik hoe het anders kon. Hoe kan het dan dat ik er nooit moeite mee heb gehad om in het ABN te communiceren?

Toen ik jaren geleden voor mijn werk veel las over onderwijs aan kinderen in achterstandssituaties, deed ik een ontdekking. Niet zozeer de taal waarmee je opgroeit is bepalend voor je beheersing van het Nederlands. De mate waarin je je moedertaal beheerst speelt een veel grotere rol. Als er thuis veel en goed met een kind wordt gepraat, in welke taal dan ook, legt dat de basis voor een goede Nederlandse taalontwikkeling. Ik kon de link met mijn eigen situatie meteen leggen. Natuurlijk, ik zal als kind best een goed taalgevoel hebben gehad. Maar het feit dat er in ons gezin veel interactie was, heeft me ongetwijfeld geholpen goed Nederlands te leren.

Kinderen die thuis een andere taal spreken dan het Nederlands – of dat nu dialect, Engels of Arabisch is – zijn er volop, misschien wel meer dan ooit. Vandaar dit themanummer. Van deskundigen als Joana Duarte, Marinella Orioni en Ada van Dalen leren we dat het cruciaal is om ook op school ruimte te geven aan die vele talen. Dat komt niet alleen de taalontwikkeling, maar ook de identiteitsontwikkeling van kinderen ten goede. Hun boodschap: zie meertaligheid als een verrijking. Diep vanbinnen deed ik dat natuurlijk allang ...

Elleke van den Burg-Poortvliet
hoofdreducteur@lbbo.nl

Inhoud

06 *Meertaligheid biedt kansen voor het onderwijs*

Interview met Joana Duarte over de noodzaak van aandacht voor meertaligheid in het onderwijs.

12 *De rol van taal voor meertalige kinderen*

Als je meertalige kinderen vraagt naar hun moedertaal, stel je hen voor een onmogelijke en onnodige keuze, vindt Marinella Orioni.

17 *Recensie Hoeveel talen spreek jij?*

Herkenbaar boek met nuttige informatie en leuke weetjes.

18 *Tips en handreikingen*

Aan de slag met meertaligheid op school? Laat je inspireren door deze lees- en kijktips.

Gezocht: meertalige kinderen met dyslexie

Het verzamelen van aanvullende informatie kan volgens Petra Bos helpen om meertalige leerlingen met dyslexie eerder in het vizier te krijgen.

24 *Ewa faka? Spreek straattaal a mattie!*

Khalid Mourigh legt uit hoe we in het onderwijs kunnen omgaan met straattaal.

Recensie Taalstoornissen bij meertalige kinderen

De laatste ontwikkelingen op het gebied van diagnostiek en behandeling.

29

Wat is de invloed van dialect op schoolprestaties?

Het spreken van een dialect op school wordt vaak vermeden, maar kan een positieve invloed hebben.

Column Sansevieria

Door een tolk in te zetten op school, kunnen er mooie dingen gebeuren.

35

Aandacht voor meertaligheid: Zet moedertalen in bij het leren

Welke stappen zet je als je met je team aandacht wilt geven aan moedertalen op school? Interview met Ada van Dalen.

36

Topboek!

De must-reads van Joana Duarte en Lidy Peters.

41

Agenda, ledenacties en bekendmaking Onderwijsboek van het Jaar

43

Taalpuzzel

Joana Duarte (zie pagina 6) schreef haar inaugurele rede afwisselend in vier talen, zonder daarbij een vertaling te geven. Zo nodigde ze lezers uit taalleerstrategieën bij zichzelf te ontdekken. In deze special over meertaligheid doen wij hetzelfde. Je komt kernzinnen tegen in allerlei talen. Kun jij lezen wat er staat?